

Els actes d'una justícia que falla

- El pitjor no és l'actuació del jutge amic de Camps, sinó la falta de contrapesos als tribunals

ANTONIO FRANCO, Periodista

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 3.10.09

Encara que la justícia i l'actuació dels magistrats es regeixin per uns mecanismes propis, específics i complexos, als ciutadans ens costa molt acceptar les seves decisions quan divergeixen amb el que manifestament és el sentit comú. La lletra menuda de l'arquitectura judicial justifica, segons diuen, que els que no pertanyem al seu món i circulem esgrimint tan sols la feble arma de la lògica a vegades no puguem entendre les posicions i sentències d'aquest poderós estrat.

Crec en el Dret i en la recta intenció de la majoria dels que el serveixen, però considero que Espanya està a expenses, precisament, d'una vulneració habitual de l'esperit profund del Dret per part d'una minoria dels seus administradors. Crec en la separació de poders, però m'estranya que en un context democràtic com el nostre l'aparell de la justícia s'allunyi cada vegada més de controls que emanin indirectament de la voluntat popular expressada a través de les urnes. Perquè aquesta falta d'eficàcia en els mecanismes de control deriva en el fet que alguns magistrats, encoratjats, es mostren impúdicament com si fossin membres d'una casta superior habilitada per fer pràcticament la seva voluntat.

No encaixa ni amb la lògica ni amb el sentit comú tot el que envolta el *cas Gürtel*. No encaixa que **Juan Luis de la Rúa**, president del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, després d'haver-se manifestat públicament com a amic personal del president **Francisco Camps**, sigui qui decideixi judicialment sobre la conducta d'aquest en uns casos en què els jutges instructors i la policia han aportat greus indicis de culpabilitat. Si la justícia és el que tots entenem que hauria de ser, escandalitza que **De la Rúa** no s'abstingués d'intervenir en aquests assumptes, i encara resulta pitjor que, al no fer-ho ell, tampoc l'estructura judicial dictés immediatament que aquest magistrat no és competent per enjudiciar aquesta persona.

A partir d'aquí, hi ha més coses absurdes. Perquè no encaixa tampoc amb la lògica que **De la Rúa** hagi pogut rebutjar impunement dues vegades que el Tribunal Superior investigui el que va passar sense entrar ni tan sols a fons en el material recollit en les instruccions prèvies. Ni que després el magistrat amic personal de **Camps** hagi pogut encarregar-se personalment de dictar les subtiletes que han aparcat les acusacions i proves que el president de la Generalitat valenciana va acceptar regals importants i continuats de persones i empreses a les quals la seva Administració havia adjudicat a dit contractes milionaris, un escenari tradicional en els suborns.

Si s'espera que l'opinió pública beneeixi l'existència d'aquest frontó d'impunitats, estan equivocats. Si s'espera que la ciutadania calli i es resigni quan l'amic del sospitós tira a la paperera els resultats de la tasca que va fer **Baltasar Garzón** com a jutge instructor, és que alguns ens confonen amb ells. ¡Quanta raó tenia **Garzón** quan va allargar la seva fase investigatòria per ampliar fins als detalls més nimis el resultat de les

seves indagacions perquè, precisament, després no poguessin menystenir-se les proves de les acusacions sense que qui ho fes quedés en evidència!

Però aquí no està fallant només **De la Rúa**: el que és pitjor de tot és la falta d'operativitat de les garanties de contrapès que teòricament hi ha a la nostra Administració de justícia. Sempre hi ha hagut persones com aquest magistrat, però sempre hem esperat que en aquests casos el conjunt de l'aparell judicial, els seus controls i els seus contrapesos, actués per frenar els desviaments manifestos. Però les coses ara no van per aquí.

La crisi de la justícia espanyola, que s'arrossega des de la transició, té el seu origen en la resistència per corporativisme dels jutges i magistrats, torpedinant així l'adequació de l'estructura i l'aparell judicial a unes coordenades veritablement democràtiques. I ara ha entrat en una fase flagrant i particularment desmoralitzadora. El mal exemple del Tribunal Constitucional (TC) és l'obligada referència de fons de la situació perquè sobrevisi convertit en un àrbitre sense legitimitat moral que ha de desempatar en els difícils problemes d'estructuració del nostre país. Els problemes els estem veient amb la seva dilatadíssima actuació sobre l'Estatut.

L'adulteració de la composició del TC, nascuda a través d'un bloqueig perquè no es pugui efectuar la renovació preceptiva dels seus membres, resulta emblemàtica de la seva falta d'idoneïtat. És difícil avançar en la construcció dels aspectes més delicats d'un Estat modern plurinacional, i també resoldre el que això comporta, quan ni tan sols està definit adequadament el que ha de competir i el que no al TC. La polèmica

oberta sobre si l'Estatut pot estar a mercè d'un tribunal tan grapejat pel partidisme i pels impulsos corporatius del món de la magistratura, és molt significativa de l'esgotament del model. Perquè l'Estatut és inequívocament un pacte polític d'Estat ja ratificat directament a les urnes, i ja recolzat també, alhora, pel Parlament de Catalunya i el Congrés espanyol. Si el tribunal el desautoritza, als ulls de la majoria dels catalans el que quedarà desautoritzat és el Tribunal Constitucional, i el conflicte que es pot obrir tindrà certa similitud amb el que podria haver passat si els tribunals haguessin intentat frenar en el seu moment els pactes polítics de la transició democràtica.